

Pane redaktore,

trochu pozdě jsem si všiml, že jsem ve Vyskočilově hesle udělal chybu; místo Vždyť přece létat je tak snadné, jak jsem uvedl, má být správně Vždyť přece létat je snadné.

Odpustě.

Trochu jsem to heslo spravil.

Vladimír Karfík

I v a n V y s k o č i l

29.4.1929

Vystudoval Akademické gymnázium /1948/, herectví a režii na divadelní fakultě Akademie múzických umění, filozofickou fakultu v Praze, obor psychologie, pedagogika a filozofie, specializoval se na klinickou a nápravnou psychologii a kriminální prevenci mládeže /1957/. V l. 1950 - 1957 působil jako externí pracovník v domovech výchovy mládeže /terapie hrou, léčebné aplikace dramatických technik/, 1958 - 60 přednášel psychologii a pedagogiku na AMU. S J. Suchým → pořádal v pražské Redutě textepíly, večery písniček, povídek a povídaní /1957 - 58/. Od založení Divadla Na zábradlí /1958/ byl do roku 1962 uměleckým vedoucím jeho činoherního souboru. Působil v něm jako herec, autor a režisér. V roce 1963 přešel do Státního divadelního studia a založil s přáteli v Redutě volné divadlo Nedivadlo /1963 - 74/. Později působil se svým Nedivadlem v R-klubu /1976 - 77/, v Radiopaláci /1977 - 78/, v Divadle v Nerudovce /1980/, v klubu Futurum /1981/. Podstatná část V. tvorby se hrála nebo četla na scénách malých divadel nebo v rozhlase, část byla publikována v různých časopisech /Květen, Kultura, Divadlo, Divadelní noviny, Plamen, Literární noviny, Sešity, Orientace, Host do domu, Amatérská scéna aj./.

Než Vyskočil vydal první knihu povídek, odvyprávěl je na scéně Reduty. Základní vlastností jeho tvůrčího gesta je stálá výzva k účasti; apel je do té míry skutečný, že autor před knižní publikací dává přednost provedení na scéně, vyžaduje přímý kontakt mezi autorem, textem a posluchačem, hledá partnerství, které při každém provedení činí z mluveného textu originál. Vpodstatě i všechny prózy, které po prvotně zveřejnil, jsou literární fixací, zmrtněním jejich živé, jevištní podoby. Zvláštnost vzniku V. próz se na jejich tvaru projevuje stále zřetelněji. Zatímco v prvních textech dal autor svým vyprávěním většinou tradiční podobu povídky, v Kostech a zejména v Malých hrách vyjádřil už strukturou textů způsob jejich vzniku. Součástí svých textů činí komentáře k nim, komentářem relativizuje sdělované příběhy a zpochybňuje jejich významy. Vrací se k základním situacím, hledá logičtější rozvíjení dějů, vrací se k jednotlivým faktům, interpretuje je jinak a podle toho domýšlí a mění zakončení příběhů. Tento princip vyplývá z V. směřování od příběhů k situacím. V Malých hrách se situace pohybují mezi dvěma póly: situace sdělená a pak probíraná směřuje k analýze postojů, jednání, dokonce až ke zkoumání fyziologie tváření s návody ke cvičení /Návštěva čili návštěva, Tajný tajný/, druhým pólem jsou situace, realizované v rovině řeči, kde vůbec nejde o jakýkoli děj, - jsou statické a jejich rozvíjení spočívá v povídání, ne ve vyprávění, ne v dialogu, ale v samotných slovech, kdy

jedno plodí druhé, v Meziřečech, v nichž "sama skutečnost divadla a představení se stává hrou, zážitkem a účastí, ve které se neděje a není sdělováno nic jiného než samo představování." V 70. letech sleduje V. tvorba dále tuto linii. Je uskutečňována jednostranně scénicky v Nedivadle, prozatím bez literární fixace. Dlouhá řada představení Nedivadla se neliší od předchozí tvorby v principech, ale ve volbě situací. Jestliže V. intelektuálně náročné analytické texty vždycky pracovaly s vyprázdněným jazykem, banalitou a frází, nyní jsou už samy situace jeho představení sdělnější, často se setkáváme s odkazy k zbanalizované historii a s fingovanými historickými fakty /Na staré motivy/.

BIBLIOGRAFIE

Vždyť přece létat je snadné /Pp 1963/, Kostí /Pp 1965/, Malé hry /Pp 1967/, Ivan Vyskočil a jiné povídky /Pp 1971, výbor/, Provedené hry a povídky: Kdyby tisíc klarinetů /1958, s J.Suchým/, Faust, Markéta, služka a já /1959, s J.Suchým/, Trochu /Pp 1959, s M.Macourkem/, Smutné vánoce /1960, s M.Macourkem a P.Koptou/, Auto-stop /1961/, Poslední den /1964, s J.Podaným a P.Boškem/, Tableau, pomyslné představení /1964/ Křtiny v Hbřbví /1964/, Jen tak /1966/, Meziřeči /1966/, Cesta do Úbic /1966/, Nejkrásnější podzim mého života /1966/, Příběh s vanou /1966/, Paralely /1980, s P.Boškem/, Kurs - druhotní činitelé vzestupu na výše položená

a lépe honorovaná místa, 6 dílů /1973/, Táčky s ptáčky - reminiscence na Kurs /1977/, Rekurs kursu,- organizace náhodných setkání /1977/, Blbá hra aneb Křtiny v Hbřbvi /1977 přeprac./, Nehraje se /1977, s texty E.Frynty/, Na staré motivy - 1.Proč Karolína volala dru Baxovi? 2.Cesta Boženy Langové z Kosovy Hory přes Příbram, Lyon, Paříž a lúno brdských hvozdu k pražskému magistrátu, 3.Tenkrát na prahu léta v Dojčbrodu - citové vzplanutí a tragické poznání JUC Baxy, 4.Skizza ku pozdějšímu portaitu vrchního župního soudního rady se sídlem v Szege- du, 5.Dr.Šimáně zasahuje aneb szegedinský guláš, 6.Proč tedy vlastně Karolina volala dru Baxovi - shrnutí dosa- vadních nálezů, které jednoznačně poukazuje k nutnosti začít s celým badáním znovu a lépe, /1977 - 78/, Malý Alenáš /1978/, Haprdáns, neboli Hamlet princ dánský ve zkratce, zkratka méně známá verze známého příběhu, kdy tragický hrdina přijde zkratka /1980/.

LITERATURA

V.Karfík v kn. Příběhy pod mikroskopem /1966/. J.Patočka v Divadle 1963, A.Stich v Knižní kultuře 1964, M.Blahyn- ka v Impulsu 1966, Zd.Hořínek v Dialogu 1967, V.Karfík v Orientaci 1967.

vk